

De moeraswespenorchis stelt bijzondere eisen

Orchideeën spreken tot de verbeelding, zo ook deze met de mooie naam *Epipactis palustris* of, makkelijker gezegd, moeraswespenorchis. Omdat we aan de zeer grote orchideebloemen van de bloemist gewend zijn, vallen de kleinere van onze inheemse planten in het veld misschien niet zo op. Ik zie voor de ramen ook veel kunstexemplaren die het hele jaar staan te pronken.

De moeraswespenorchis is vrij zeldzaam. Hij staat op de Rode Lijst als vrij zeldzame soort. Hij houdt van natte voeten en is te vinden in de natuurgebieden rond Westzaan.

Dit voorjaar zag ik langs de Omgelegde Guisweg, zowel aan de linker- als aan de rechterkant, wel tientallen exemplaren. Orchideeën staan veelal te boek als kwetsbare planten, die alleen in goed beschermde natuurreservaten kunnen overleven. Maar hier, gewoon langs de N515 bloeien ze volop. De bloemen zijn prachtig van vorm en kleur. De bloemkleur van de wespenorchis is wit, geel of purper en de bloeitijd is van juni tot uiterlijk augustus. Ze staan in groepjes bij elkaar, het liefst op zonnige plaatsen, onder aan het talud, dicht bij de sloot.

Belangrijk is dat de kleurrijke plantjes op een voedselarme, niet bemeste en wat kalkhoudende vochtige bodem staan.

De moeraswespenorchis is voor de bestuiving afhankelijk van wespen, zoals de naam al verklapt. Ook stelt deze soort bijzondere eisen aan de bodem. Daar moeten namelijk specifieke schimmels aanwezig zijn, die samenwerken met de wortels van de plant. Zonder deze schimmels, die met een duur woord mycorrhiza worden genoemd, kan het zaad niet kiemen. Best wonderlijk dat deze soort hier toch zo rijkelijk voortkomt.

Alle orchideeën in Nederland zijn wettelijk beschermd door de Flora- en faunawet. Ondanks die bescher-

Rietorchis. Foto Fred Eerenberg.

Bijenorchis. Foto Fred Eerenberg.

ming gaat het met veel orchideeën in Nederland niet goed. Door met name vermessing, grondwateronttrekking en vernietiging van hun leefomgeving en ondeskundig maaibeleid zijn ze op veel plaatsen verdwenen. Gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen. De brede wespenorchis, veruit de meest algemene van de wespachtige soorten, is naast de bekende rietorchis met nog andere soorten in het Westzijderveld, het Guisveld en het Reefgebied te bewonderen. Ook langs het Riettoppad en langs het talud van de A8 zijn de afgelopen jaren op veel plaatsen orchissen te zien, zoals de spectaculair mooie bijenorchis. Deze soort wordt ook vermeld in de Europese Habitatrichtlijn en geniet daardoor strikte bescherming.

Moeraswespenorchis. Foto Fred Eerenberg.